

ШКОЛИ ЗОРЯ СВІТАНКОВА

Незабаром Гоща, де я живу і котра вже даєно стала мені рідною, святкуватиме свій 850-літній ювілей. В зв'язку з цим хочу запропонувати читачам свої спогади про становлення і перші роки розвитку у селищі середньої школи, які написані на пропозицію ветерана педагогічної праці, колишнього багатолітнього директора Гощанської СШ та районної державної гімназії Ф.П.Шкабаріна.

Взявшись за перо, як і Феодосій Панасович, надіюсь, що зазначені спогади прислужаться для написання повної історії освітнього закладу нашого селища й освіти району взагалі. Було б добре, якби і в майбутньому красзнавчому музеї Гощі (а я вірю, що він таки буде) з'явився відповідний стенд.

В райцентр я приїхав після закінчення Київського держуніверситету ім. Т.Г.Шевченка. Припало це на квітень 1948 р. Тоді ж розпочалася і моя педагогічна діяльність як вчителя географії Гощанської СШ.

Можливо, ці рядки просякнуті певною долею суб'єктивізму, але поява у школі нового викладача географії була спочатку сприйнята не дуже ласкаво. Втім, воно й зрозуміло. Адже зазначеній дисципліні тут уже навчала школярів В.П.Голенко. Позаяк Віра Прокопівна не мала вищої освіти, то облвно і райвно наполягли, щоб я залишився в Гощанській СШ та почав викладати десятикласникам географію (5 годин) й астрономію (1 год.). Щодо зарплати, то вона нараховувалась мені як за повну (18 год.) ставку.

Пропрацювавши рік учителем, отримав посаду завуча, яку обіймав упродовж 1949-52 рр. Відтак знову вчителював і знову (у 1953-55-му) завідував учбовою частиною школи, а в травні 1955 р. став інспектором райвно.

Та повернімося до шкільного життя. Наприкінці 1940-х рр. Гощанська СШ була єдиною середньою школою району, а отже, й кращою. Розміщувалась вона в двох старих будівлях. Одна з них височіла навпроти парку, інша (вона збереглася й дотепер) — на розі вулиць Наливайка і Шевченка. Оскільки класних кімнат не вистачало, один клас займав приміщення райбібліотеки, що стояла поблизу райвідділу міліції. 1951 р. на шкільному подвір'ї звели споруду на 4 класні кімнати.

Школа працювала у дві зміни, освітлювалась газосовими лампами, які, втім, світла давали мало, та опалювалась за допомогою грубок. Заклад мав добре оснащений фізичний кабінет, достатню кількість географічних карт, наочність з біології, бібліотеку, що розміщувалась у коридорі, хорошу дослідну ділянку.

Першим моїм директором був І.Г.Кур'ят — інтелігентна, високоосвічена людина. Іван Гнатович знав кілька іноземних мов, досконало володів методиками багатьох предметів, вмів організувати колектив, налаштувати його на робочу хвилю. На жаль, він недовго пропрацював директором і на початку 1948-49 навчального року з невідомих для нас причин був звільнений з посади та призначений учителем російської мови й літератури Синівської семирічної школи.

Завідував учбовою частиною у цей час Задніпрняний. 1948 р. він виїхав за межі області.

Після Кур'ята директором став В.Я.Касяненко. Жоден з учителів не знав, звідки він прибув. Невідомою була й учительська спеціальність нового керівника.

Школа Касяненка цікавила мало. В навчально-виховний процес він не вникав. Перше півріччя директор викладав у шостих класах російську мову й літературу, а з другого — німецьку мову, відібравши викладання цього предмета у вчителя М.Г.Котовича.

Як несподівано і таємниче з'явився Касяненко у школі, так і зник, не сказавши нікому ані півслова та не передавши своєму наступнику справи.

Школа працювала у дві зміни, освітлювалась газовими лампами, які, втім, світла давали мало, та опалювалась за допомогою грубок. Заклад мав добре оснащений фізичний кабінет, достатню кількість географічних карт, наочність з біології, бібліотеку, що розміщувалась у коридорі, хорошу дослідну ділянку.

Першим моїм директором був І.Г.Кур'ят — інтелегентна, високоосвічена людина. Іван Гнатович знав кілька іноземних мов, досконало володів методиками багатьох предметів, вмів організувати колектив, налаштувати його на робочу хвилю. На жаль, він недовго пропрацював директором і на початку 1948-49 навчального року з невідомих для нас причин був звільнений з посади та призначений учителем російської мови й літератури Синівської семирічної школи.

Завідував учбовою частиною у цей час Задніпр'яний. 1948 р. він виїхав за межі області.

Після Кур'ята директором став В.Я.Касяненко. Жоден з учителів не знав, звідки він прибув. Невідомою була й учительська спеціальність нового керівника.

Школа Касяненка цікавила мало. В навчально-виховний процес він не вникав. Перше півріччя директор викладав у шостих класах російську мову й літературу, а з другого — німецьку мову, відібравши викладання цього предмета у вчителя М.Г.Котовича.

Як несподівано і таємниче з'явився Касяненко у школі, так і зник, не сказавши нікому ані півслова та не передавши своєму наступнику справи.

1949 р. Гоцанську СШ очолив О.Х.Ромащенко, котрий до цього трудився завучем, а його стару посаду, як зазначалося вище, обійняв я. Новий керівник, без сумніву, був високоєрудованою людиною, чудовим фахівцем-істориком, мав неабиякі організаторські здібності та користувався великою повагою поміж учителів, учнів і громадськості. На початку 1952-53 навчального року він поміняв роботу і став працювати у Рівненському інституті вдосконалення вчителів.

Наступник Ромащенка — Я.П.Калашников, який полишив задля цього директорство у Бугринській СШ. Яків Петрович зарекомендував себе як хороший керівник, шанувальник порядку і дисципліни, за що його всі й поважали. 1954 р., після недовгого керування школою, Калашников виїхав на Черкащину, а директором призначили Й.Ю.Щербака, котрий, у свою чергу, цього ж року обійняв посаду завідувача райвно.

Вже тоді, на початку 1950-х рр., Гоцанська СШ була добре укомплектована кадрами. Правда, ще не всі вчителі мали відповідну освіту, але попри це вони давали учням належні знання, працювали з ентузіазмом, почуттям відповідальності, повсякчас перебували у пошуках нового.

Аби учні здобули повноцінну середню освіту, стали неординарними творчими особистостями, невтомні трудівники освітянської ниви не шкодували ні часу, ані здоров'я. Доброго слова та світлої пам'яті, безперечно, варті Н.І.Сабодаха, В.А.Янчук, Н.Д.Савицький, К.Я.Сидь, О.О.Крігер, А.Ю.Бедерич, Н.І.Левицька, М.Й.Староверова, філологи О.Г.Сидь, В.П.Головіна, К.Г.Смаль, Л.С.Якимович, Н.Л.Котович, З.Андреєва, математики О.Г.Павлюченко, Г.Шебалдова, Г.Т.Сапіліді, біологи-хіміки М.Г.Котович, В.Г.Глушич, фізики В.М.Безюк, В.І.Мосін, історики О.Х.Ромащенко, Г.Ф.Сіра, вчителька географії і хімії В.П.Голенко.

Поміж учителями панувала дружба, взаємоповага, почуття відповідальності і гордості за свою школу.

Андрій ПРИЛІПКО.

(Далі буде).